

Agnieszka Kawalec

Międzynarodowa konferencja naukowa: Lwów. Miasto – społeczeństwo – kultura (Kraków, 1–2 czerwca 2016 r.)

Lwów. Miasto – społeczeństwo – kultura to krakowsko-lwowska inicjatywa o bogatych tradycjach, która swymi korzeniami sięga roku 1989. Z inspiracji ówczesnego prorektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, prof. Feliksa Kiryka, rektorzy dwu uczelni wyższych: Uniwersytetu Lwowskiego oraz Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie podpisali pierwszą umowę o współpracy, przedłużaną później wielokrotnie. Efektem porozumienia stały się badania naukowe nad dziejami Lwowa prowadzone przez historyków obu uczelni. Wyniki prac prezentowane były na konferencjach organizowanych cyklicznie co dwa lata naprzemiennie w Krakowie i Lwowie. Konferencje mają charakter międzynarodowy, interdyscyplinarny i cieszą się rosnącym zainteresowaniem. Każda kolejna edycja skupia rzesze badaczy z licznych ośrodków nauki, głównie z Polski i Ukrainy, ale też z wielu krajów świata, w tym z Rosji, Czech, Słowacji, Austrii czy Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, a co cieszy najbardziej – tematyka lwowska przyciąga coraz częściej młodych badaczy.

Pierwsza konferencja miała miejsce w Krakowie w dniach 18–20 listopada 1992 r. Od tego czasu odbyło się 13 sesji z tej serii i ukazało się 10 tomów prac pokonferencyjnych. Początkowo konferencje miały charakter ogólny, z czasem jednak organizatorzy zaczęli profilować kolejne edycje. Ilustrują to publikacje: cztery początkowe tomy serii to różnorodne studia, w większości prezentujące zagadnienia dyskutowane na konferencjach, ale także prace zamawiane przez Redaktorów na potrzeby danej publikacji. Począwszy od tomu piątego, każdy kolejny ma charakter tematyczny. I tak: tom piąty poświęcony był ludziom Lwowa, tom szósty traktował o dialogu miast w ujęciu historycznym, tom siódmy zatytułowany został: urzędy, urzędnicy, instytucje; kolejny – władza i społeczeństwo, dziewiąty dotyczył życia codziennego miasta, a ostatni, opracowany w dwóch częściach (część pierwsza dostępna w wersji elek-

tronicznej, część druga pozostaje jeszcze w opracowaniu), dotyczy przestrzeni miejskiej Lwowa i nosi tytuł: *Львів / Lwów / Lemberg jako miejskie przestrzenie: wyobrażenia, doświadczenia, praktyki*.

Istotą projektu *Lwów. Miasto – społeczeństwo – kultura* są badania nad dziejami Lwowa od wczesnego średniowiecza po czasy współczesne. W każdym jednak tomie znaczący wątek stanowi okres galicyjski, w którym Lwów jako stolica prowincji odgrywał kluczową rolę. Nie inaczej było podczas ostatniej sesji, która miała miejsce w Krakowie w dniach 1–2 czerwca 2016 r. Organizatorem konferencji był Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Obrady toczyły się wokół problemu: lwowianie w świecie. Spośród ponad 30 zgłoszonych wystąpień trzecia część dotyczyła spraw galicyjskich. Łukasz Tomasz Sroka wraz z Agatą Lis przedstawili znaczenie Lwowa w kontekście procesów migracyjnych Żydów u schyłku XIX i na początku XX w.; Damian Szymczak mówił o lwowiakach w ministerstwie dla Galicji; Konrad Meus przybliżył problem emigracji przymusowej lwowian w czasie Wielkiej Wojny, Marian Mudryj zaprezentował zaś działalność ukraińskiego towarzystwa studenckiego „Sicz” wspierającego młodzież kształcącą się w Wiedniu w latach 1868–1947. Kilka wystąpień poświęcono indywidualnym losom znanych osób: lekarzy, uczonych, działaczy społecznych, religijnych, polityków, w tym m.in. Tamara Połeszczuk, przypomniała mało znaną postać Jurija Huca Wenelina (1802–1839), założyciela historycznej szkoły slawistyki i bułgaroznawstwa; Olena Arkusza skupiła się na karierze Aleksandra Barwińskiego w Wiedniu na przełomie XIX i XX stulecia; Isabel Röska-Rydel ukazała niezwykłą drogę na polityczne szczyty lwowskiej rodziny Kraussów; Barbara Marmol prezentowała (*Różne drogi syjonizmu braci Jakuba i Ozjasza Thonow*); Dariusz Janota przybliżył losy książąt Sapiehów: Adama Stanisława oraz jego znanych synów, którzy po ukończeniu gimnazjum lwowskiego wyruszyli „w świat” na studia, po czym swą działalnością zapisali piękną kartę w pamięci rodaków (społecznik i polityk Władysław Leon; podróżnik i społecznik Paweł Jan, kardynał Adam Stefan); Mariusz Majewski przypomniał lwowskie korzenie Tadeusza Sędzimira, inżyniera, wynalazcy i filantropa, który we Lwowie ukończył gimnazjum, Politechnikę Lwowską i zdobywał pierwsze szlify w zawodzie.

Wymienione problemy to tylko nieliczne zagadnienia nawiązujące do czasów galicyjskich. W pełnej wersji poznamy je niebawem w postaci publikacji naukowej. Poniżej prezentujemy dotychczasowy dorobek międzynarodowego zespołu związanego z krakowsko-lwowskim projektem:

Lwów. Miasto – społeczeństwo – kultura: studia z dziejów Lwowa, t. 1, red. H.W. Żaliński, K. Karolczak, Wyd. Naukowe WSP, Kraków 1995.

- Lwów. Miasto – społeczeństwo – kultura: studia z dziejów Lwowa*, t. 2, red. H.W. Żaliński, K. Karolczaka, Wyd. Naukowe WSP, Kraków 1998.
- L'viv. Misto – suspil'stvo – kul'tura*, t. 3, red. kol. L. Zaškil'nâk et al., Lvivs'kij deržavnij universitet im. Ivana Franka, L'viv 1999.
- Lwów. Miasto – społeczeństwo – kultura: studia z dziejów Lwowa*, t. 4, red. K. Karolczak, Wyd. Naukowe AP, Kraków 2002.
- Lwów. Miasto – społeczeństwo – kultura: studia z dziejów Lwowa = L'viv. Misto – suspil'stvo – kul'tura: studii z istorii L'vova*, t. 5: *Ludzie Lwowa = Lûdi L'vova*, red. K. Karolczak, Wyd. Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2005.
- L'viv. Misto – suspil'stvo – kul'tura*, t. 6: *L'viv – Krakiv: dialog mist v istoričnij retrospektivî*, red. O. Arkuši, M. Mudryj, L'vivs'kij nacional'nij universitet imeni Īvana Franka, L'viv 2007.
- Lwów. Miasto – społeczeństwo – kultura: studia z dziejów Lwowa = L'viv. Misto, suspil'stvo, kul'tura: studii z istorii L'vova*, t. 7: *Organi vladi, urâdniki, institucii* = t. 7: *Urzędy, urzędni-cy, instytucje*, red. K. Karolczak, Ł.T. Sroka, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2010.
- L'viv. Misto – suspil'stvo – kul'tura*, t. 8. č. 2: *Kul'tura, osvita, nauka, cerkva*, red. O. Arkuši, O. Vinničenek, M. Mudryj, L'vivs'kij nacional'nij universitet imeni Īvana Franka, L'viv 2012.
- Lwów. Miasto – społeczeństwo – kultura: studia z dziejów miasta*, = *L'viv. Misto – suspil'stvo – kul'tura: studii z istorii міста*. t. 9: *Życie codzienne miasta = Šodenne žittâ міста*, red. K. Karolczak, Ł.T. Sroka, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2014.
- Львів. місто – суспільство – культура: Збірник наукових праць*, т. 10: *Львів / Lwów / Lemberg як міські простори: уявлення, досвіди, практики*, за ред. О. Аркуші, О. Вінниченка, М. Мудрого, част. 1, Львів 2016 (dostępna na stronie: *Львів: місто – суспільство – культура: Збірник наукових праць*, Львів 2016. Т. 10: *Львів / Lwów / Lemberg як міські простори: уявлення, досвіди, практики* / За ред. О. Аркуші, О. Вінниченка, М. Мудрого. част 1. 396 с.)